

KISALTIILMIŐ ÖĞRENCİ İLETİŞİM DOYUMU ÖLÇEĞİ TÜRKÇE FORMU: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI*

Ahmet AKIN**

Abdullah YALNIZ***

Nalan KAZAZ****

ÖZET

Öğretmen-öğrenci iletişiminde en önemli faktör öğrenen ve öğrenci arasındaki ilişkinin kalitesidir. Bu nedenle iletişim amaç ve beklentilerini sağlamaya yönelik duygusal bir tepki olarak tanımlanan iletişim doyumu bu ilişkide kritik bir rol oynamaktadır (Hecht, 1978). Bu araştırmanın amacı Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doymu Ölçeği'nin (KÖİDÖ; Goodboy, Martin, & Bolkan, 2009) Türkçeye uyarlamaktır. Araştırma Ağrı İbrahim Çeçen ve Fırat Üniversitelerinde öğrenim gören 312 öğrenci üzerinde yürütölmüştür. Türkçeye uyarlama sürecinde öncelikle ölçeğin İngilizce formu, iyi düzeyde İngilizce bilen iki öğretim üyesi tarafından Türkçeye çevrilmiş ardından İngilizceye geri çevrilmiştir. Daha sonra Türkçe form anlam ve gramer açısından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Araştırmada doğrulayıcı faktör analizi (DFA), Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı ve düzeltilmiş madde-test korelasyonları incelenmiştir. Analizler LISREL 8.54 ve SPSS 13.0 ile yapılmıştır. Yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği görölmüştür ($\chi^2= 51.11$, $sd= 16$, $RMSEA= .084$, $IFI= .95$, $CFI= .95$, $NFI= .93$, $NNFI= .92$, $GFI= .96$, $SRMR= .056$). Ölçeğin madde toplam korelasyon katsayıları .26 ile .63 arasında sıralanmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı .75 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doymu Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doymu, geçerlik, güvenirlilik, doğrulayıcı faktör analizi

---

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Sakarya Üniversitesi Eğitim Faköltesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, El-mek: aakin@sakarya.edu.tr

*** Sakarya Üniversitesi Doktora Öğrencisi, El-mek: minyehli@gmail.com

**** Sakarya Üniversitesi Doktora Öğrencisi, El-mek: minyehli@gmail.com

***** Sakarya Üniversitesi Doktora Öğrencisi, El-mek: nalankazaz@hotmail.com

---

**TURKISH VERSION OF ABBREVIATED STUDENT
COMMUNICATION SATISFACTION SCALE: THE STUDY OF
VALIDITY AND RELIABILITY**

ABSTRACT

In student-teacher relationship perhaps the most important factor is the quality of the relationship between the instructor and the student. Therefore communication satisfaction is crucial on this relationship that was described as an affective response to the accomplishment of communication goals and expectations (Hecht, 1978). The aim of this research is to examine the validity and reliability of the Turkish version of the Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale (ASCS; Goodboy, Martin, & Bolkan, 2009). Participants were 312 undergraduate students from Ağrı İbrahim Çeçen and Firat Universities. The Student Communication Satisfaction Scale was translated into Turkish and the Turkish form was back-translated into English. In this study confirmatory factor analysis, Cronbach alpha coefficients and the item-total correlations were examined. Results of confirmatory factor analysis demonstrated that this scale yielded one factor, as original form ($\chi^2= 51.11$, $df= 16$, $RMSEA= .084$, $IFI= .95$, $CFI= .95$, $NFI= .93$, $NNFI= .92$, $GFI= .96$, $SRMR= .056$). The corrected item-total correlations ranged .26 to .63. Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient of the scale was .75. Thus Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale can be used as a valid and reliable instrument in education.

STRUCTURED ABSTRACT

In student-teacher relationship perhaps the most important factor is the quality of the relationship between the instructor and the student (Hecht, 1978). There have been many studies on communication satisfaction in English and other languages but there are few studies in Turkish. In this case appears to be strong need to have a reliable and valid measurement tool to measure Turkish individual's levels of student communication satisfaction. Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale (ASCSS; Goodboy, Martin and Bolkan, 2009) may be considered as a helpful tool to fill in this need but there is no study indicating the tool's level of reliability and validity in Turkey. Thus the aim of this research is to translate the ASCSS to Turkish and to examine its psychometric properties.

Participants were 312 university students from Ağrı İbrahim Çeçen and Firat Universities. Primarily the ASCSS was translated into Turkish by two academicians. The Turkish form was back-translated into English and the consistency between the Turkish and English forms was examined. Then Turkish form has been reviewed by three academicians. Finally they discussed the Turkish form and along with some corrections the scale was prepared for validity and reliability analyses. Abbreviated Student Communication Satisfaction (ASCSS) were used as data collecting method in the research. The scale contains 8 items (e.g., "My communication with my teacher feels satisfying") with

---

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

each item rated on a 7-point Likert-type scale. Participants voluntarily participated in research. Completion of the scales was anonymous and there was a guarantee of confidentiality. The scales were administered to the students in groups in the classrooms. Prior to administration of measures, all participants were told about purposes of the study.

In this study, confirmatory factor analysis (CFA) was executed to confirm the original scale's structure in Turkish culture. As reliability analysis Cronbach alpha internal consistency coefficients and the item-total correlations were calculated. Data were analyzed using LISREL 8.54 and SPSS 20.0 package programs. Results of confirmatory factor analysis demonstrated that this scale yielded one factor, as original form ($\chi^2= 51.11$, $sd= 16$, $RMSEA= .084$, $IFI= .95$, $CFI= .95$, $NFI= .93$, $NNFI= .92$, $GFI= .96$, $SRMR= .056$). The corrected item-total correlations ranged .26 to .63. Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient of the scale was .75. According to these values it can be said that the structural model of Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale (ASCSS) which consists of one factor was well fit to the Turkish culture.

Overall findings demonstrated that this scale had high validity and reliability scores and that it may be used as a valid and reliable instrument in order to assess the communication satisfaction of students. Nevertheless, further studies that will use Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale are important for its measurement force. As a result, it can be said that ASCSS is a valid and reliable instrument to measure the levels of communication satisfaction of Turkish students. ASCSS useable when necessary in order to get information about the levels of communication satisfaction of Turkish students. In addition, researchers can study the relations between the student communication satisfaction and variables such as life satisfaction or interpersonal communication satisfaction can find answers for many questions.

KeyWords: Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale, validity, reliability, confirmatory factor analysis

Giriş

Sosyal yaşamın ve gelişimin doğası gereği insanlar birbirleriyle sürekli iletişim halindedir. Bu etkileşimler insan hayatının önemli bir parçasıdır. Bu sayede insanlar birbirlerine duygularını, düşüncelerini ve isteklerini aktarabilmektedir. Bireylerin birbiriyle kaynaşmasını sağlaması yönüyle bir anlamda toplumsal bir harç olan iletişim, bireylerin bir araya gelmesine katkı sağlamasının yanı sıra, insan etkileşiminde devamlılığı temin ederek her türlü birikimi sonraki kuşaklara aktaran, böylece dönüşüm, değişim ve gelişim süreçlerini oluşturan, itici bir güç olarak ifade edilebilir (Armağan, 2014).

Kişilerarası olumlu ilişkilerin kurulabilmesi, sürdürülmesi ve bu ilişkiden doyum sağlanabilmesi için bireylerin birbirlerine duygu, düşünce ve isteklerini iletebilmeleri beklenir (Tümkaya, Çelik & Aybek, 2010). İletişim doyumunu ise, bireylerin iletişim kurma amaçlarının başarıya ulaşması ve iletişimin sürdürülebilirliği açısından gerekli bir durumdur (Hecth, 1978). Başarılı iletişim kurmak, karşıdaki bireye hoşgörülü ve empatik bir biçimde yaklaşmayla mümkün olmaktadır. Günümüzde birçok iletişim biçiminde ve ortamında olduğu gibi; öğretmen öğrenci gibi

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

ikili hatta çoklu iletişim ve etkileşim ortamında da empatik davranış ciddi anlamda kanıksanmaya başlanmıştır (Aydın, 2009). Bu nedenle öğretmen öğrenci ilişkileri eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesinde çok önemli bir yere sahiptir (Yılmaz & Tosun, 2013).

Ebeveynlerin aile içerisinde kurdukları iletişim biçimlerine göre ailedeki diğer bireyler, anne babayı rol model olarak sosyal hayatta kendi kişilerarası iletişim biçimlerini ve sosyal ilişkilerini yürütürler (Tümkiye ve diğerleri, 2010). Bu bağlamda çocuğun ve öğrencinin iletişim kurma tarzları, yaşadığı çevreden önemli oranda etkilenmektedir. Sınıf ortamı da öğrenme açısından değerlendirilmesi gereken bir “çevre”dir. Sınıfta ders anlatan öğretmenlerin, yalnızca öğrencilerin dikkatlerini bir noktaya ya da belli bir konuya çekmeleri, etkili ve verimli bir eğitim öğretim süreci için yeterli değildir (Baş, 2009).

Öğrencinin ilk sosyal çevresi ailesi olduğu için, diğer insanlarla iletişime geçme biçimini oluşturan birincil etmenin aile olduğu belirtilebilir. Özellikle kritik yaş dönemlerinde akranlarıyla ve çevresindeki diğer bireylerle uyumlu ilişkiler kuramayan ergenlerin geçimsiz oldukları, çoğu zaman gergin ve tartışmacı, kavgacı, kural dinlemeyen davranışlar sergiledikleri görülmektedir (Tümkiye ve diğerleri, 2010). Buna karşın yapılan çalışmalar olumlu iletişim kurma yetisine sahip olan bireylerin problemlerle başa çıkma ve sosyal ilişki kurma becerilerine sahip oldukları, olumlu ilişki kurma ve kurulan ilişkiyi sürdürme açısından uyumlu iletişim becerisinin önemli bir etmen olduğu ifade edilmektedir (Uzamaz, 2000).

Bireyler tüm yaşamları boyunca etkileşim kurmak ve karşısındakilerle iletişime geçmek zorundadır. İletişim yoluyla düşünsel yeteneklerini ve duygu durumlarını ortaya koyarak kendilerini ifade edebilmekte; bunun sonucunda karşısındaki bireylerin amaç, beklenti ve gereksinimlerinin neler olduğunu anlayabilmektedir. Böylece bireyler birbirlerini mutlu edip doyuma ulaşmakta ya da iletişim yeteneklerinin yoksunluğuna bağlı olarak mutsuzluk yaşayabilmekte ve doyum sağlayamadıkları için yalnızlıkla birlikte kendini gösteren bir içsel çatışmaya sürüklenmektedirler (Armağan, 2014).

Etkili iletişim becerilerine sahip olan bireylerin problemlerle etkin bir biçimde başa çıkabilen, daha fazla kendine güvenen, problemlerle karşılaştığında daha nesnel ve çözüm odaklı davranabilen bireyler oldukları görülmektedir. Kişiler arası ilişkilerinde başarılı olamayan bireylerin ise problemlerle başa çıkma becerisine sahip olmadıkları, kendilerine daha az inandıkları ve diğer insanlara daha az güvendikleri, bunlara ek olarak yüksek düzeyde kaygı yaşadıkları görülmektedir. Bu bireylerin problemlerin çözümünü kendi içlerinde aramaktan çok çevredeki olumsuzluklara odaklandıkları, kendilerini yetersiz gördükleri ve diğer insanlardan sürekli olarak yakındıkları görülmektedir (Erözkan, 2009).

Bireylerin nasıl, kiminle ve hangi koşullar altında iletişim kurdukları, genel anlamda iletişim biçimleri, iletişime geçen kişilerin birbirlerini nasıl algıladıkları ve kişilerin kendi iletişim tarzlarına ilişkin algılarının nasıl olduğu etkileşim süreci üzerinde önemli bir yere sahiptir (Tolan & Duy, 2015). Bu bağlamda üzerinde durulması gereken kişiler arası iletişim formlarından birisi de öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimidir. Öğretmen öğrenci iletişimi, diğer iletişim biçimlerinden farklıdır. Bu tür bir iletişim çoğunlukla yardım almak veya vermekle ilgilidir. Bu yönüyle arkadaşlık ya da duygusal ilişki biçimlerine benzemektedir (Goodboy ve diğerleri, 2009). Öğrenci iletişim doyumu, bireylerin öğretmenlerine ya da eğitimlerine yönelik yaptığı bilişsel değerlendirmeler sonucunda, öğretmenleriyle olan diyaloglarına ve etkileşimlerine ilişkin doyumunu ifade eder. Bu noktada öğretmen ve öğrenci ilişkilerinde etkili iletişimin sağlanabilmesi için bir model olarak psikolojik merkezli empatik davranışın benimsenmesi kaçınılmazdır (Aydın, 2009).

Öğrencinin öğretmenle ve eğitim ortamıyla kurduğu iletişimden doyum sağlaması için, eğitim ortamının öğrenmeye uygun ve eğitmenin etkili bir konumda olması gerekir. Etkili öğretmen açık, tutarlı ve başarılı bir iletişim ve yönetim becerisine sahiptir. Ders saatini verimli bir biçimde kullanır. Konuyu dağıtmaz ve geçişlere az zaman harcar. Organizasyon yetisine sahiptir. Öğrencilerin yaptıkları çalışmaları ve gelişim süreçlerini yakından takip eder, problemleriyle baş etmede onlara yardımcı olur. Öğrencilerin, kendisine yönelik değerlendirmelerini önemser ve gerekli talepleri uygulamaya geçirir. Öğrencileri eleştirmek yerine yerinde ve zamanında ödül kullanımı yöntemini tercih eder, ayrıca verdiği kararlarda isabetlidir (Tatar, 2004). Bu durum öğrencilerin iletişim doyumuna ulaşmalarına olumlu anlamda etkide bulunur.

Bu çalışmanın amacı Goodboy ve diğerleri (2009) tarafından geliştirilen Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Ülkemizde iletişimi ölçmeye yönelik birçok ölçek kullanılmasına rağmen, literatürde öğrenci iletişim doyumunu ölçen bir araca ulaşamamıştır. Bu çalışmanın öğrencilerin iletişim doyum düzeyini belirlemeye ilişkin araştırmalar açısından önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Grubu

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri, Ağrı İbrahim Çeçen ve Fırat Üniversitelerinde öğrenim gören, toplam 312 üniversite öğrencisinden edilen veriler üzerinde yürütülmüştür. 183'ü kadın, 129'u erkek olan öğrencilerin yaş ortalaması 20.94'tür.

Ölçme Araçları

Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği: Goodboy, Martin ve Bolkan (2009) tarafından geliştirilen Kısaltılmış Öğrenci Doyumu Ölçeği (Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale) 8 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan 2. ve 3. maddeler ters kodlanmaktadır. Tek boyutlu olan bu ölçek, 7'li likert tipi bir derecelendirmeye ("1" Kesinlikle katılmıyorum- "7" Kesinlikle katılıyorum) sahiptir. Ölçeğin orijinalinin geliştirme çalışmaları yaşları 18 ile 27 arasında değişen, 68'i bayan ve 87'si erkek olmak üzere toplam 155 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizinde özdeğeri 5.34 olan ve toplam varyansın %66.78'ini açıklayan tek boyutlu bir yapı elde edilmiştir. Ölçeğin faktör yükleri .75 ile .89 arasında sıralanmaktadır. Doğrulayıcı faktör analizinde tek boyutlu modelin uyum indeksi değerleri: CFI= .99; SRMR= .04 ve RMSEA= .08 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur.

İşlem

İlk olarak, ölçeği uyarlamak için elektronik posta yoluyla izin alınmıştır. İlk aşamada ölçek 2 öğretim üyesi tarafından önce Türkçeye çevrilmiş, daha sonra tekrar İngilizceye çevrilerek çeviri ile orijinal form arasındaki tutarlılık incelenmiş ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Daha sonra ise Türkçe form eğitim bilimleri anabilim dalında görev yapan 3 öğretim üyesi tarafından tartışılarak düzeltmeler yapılmış ve ölçeğe son şekli verilmiştir. Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'nin yapı geçerliğinin incelenmesi amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'nin güvenilirliği iç tutarlılık (Cronbach alpha) yöntemiyle, madde analizi ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 20.0 ve LISREL 8.54 (Joreskog & Sorbom, 1996) programları kullanılmıştır.

Bulgular

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Madde Analizi ve Güvenirlik

Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'nin maddelerinin ayırt etme gücünü belirlemek amacıyla madde analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .26 ile .63 arasında sıralandığı görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı .75 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

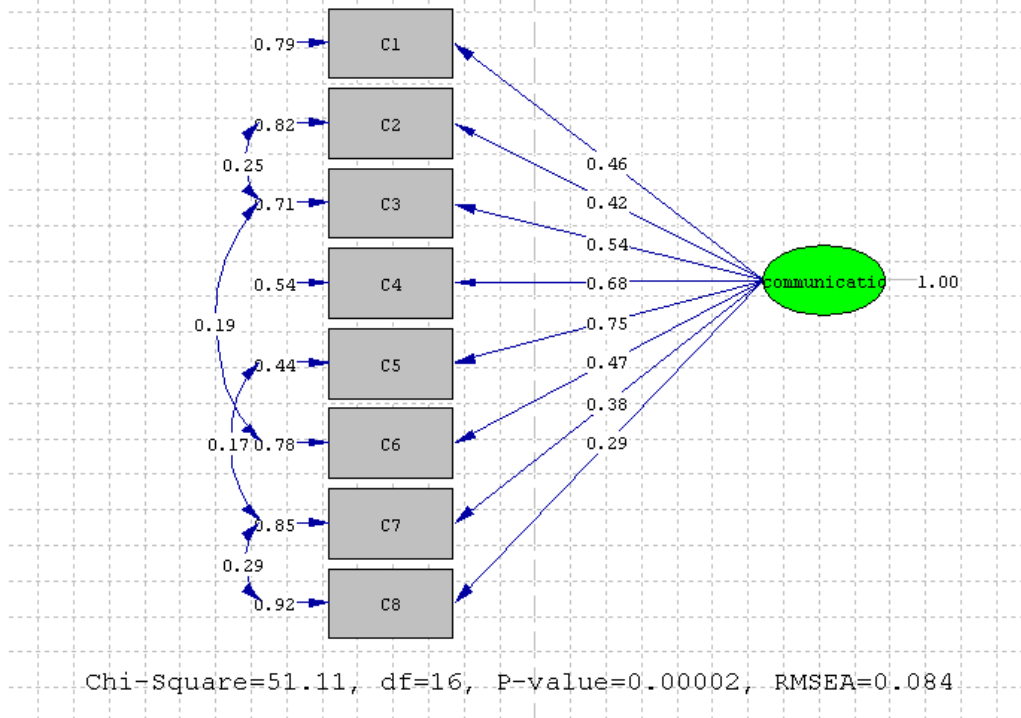
Tablo 1: KÖİDÖ düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayısı

Madde No	r _{jx}
1	.43
2	.40
3	.49
4	.53
5	.63
6	.39
7	.41
8	.26

Yapı Geçerliği

Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'nin yapı geçerliği için ölçeğin orijinal formunda bulunan faktörlerin doğrulanması amacıyla DFA uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde 8 maddeden oluşan, tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2=51.11$, $sd=16$, $RMSEA=.084$, $IFI=.95$, $CFI=.95$, $NFI=.93$, $NNFI=.92$, $GFI=.96$, $SRMR=.056$). Doğrulayıcı faktör analizine ait faktör yükleri Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği'ne ilişkin pathdiagramı ve faktör yükleri

Yorum/Tartışma

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Bu çalışmada, Goodboy ve diğerleri (2009) tarafından geliştirilen Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Türkçeye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yürütüldüğü gruplar sayı bakımından istatistiksel analizlerin gerektirdiği yeterliliktedir (Tabachnick & Fidell, 2007). KÖİDÖ'nün yapı geçerliği DFA ile incelenmiştir. DFA için uyum indeksi sınırları göz önüne alındığında, modelin iyi uyum verdiği ve ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla uyduğu görülmektedir. Doğrulayıcı faktör analizi ile model-veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden en sık kullanılanları Ki-kare (χ^2), χ^2/sd , RMSEA, RMR, GFI ve AGFI'dir. Hesaplanan χ^2/df oranının 5'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin .90'dan yüksek olması, SRMR değerinin ise .05'ten düşük çıkması, model-veri uyumunu göstermektedir (Marsh & Hocevar, 1988). Bununla birlikte, GFI'nin .85'ten, AGFI'nin .80'den büyük çıkması, RMSEA değerlerinin .10'dan düşük çıkması, model veri uyumu için kabul edilebilir alt sınırlar olarak görülmektedir (Marsh, Balla, & McDonald, 1988). Ancak, 2.-3., 3.-6., 5.-7., ve 7.-8. maddeler arasında ikili hata kovaryansları tanımlanmıştır.

KÖİDÖ'nün güvenilirlik katsayılarının yüksek bulunması, güvenilirliğin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğu (Tezbaşaran, 1996) dikkate alınır, KÖİDÖ'nün güvenilirliğini belirlemeye yönelik olarak elde edilen bulgular ölçeğin yeterli düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Madde analizi sonucunda ölçeğin madde-toplam korelasyon katsayılarının .30 ölçütünü karşıladığı görülmüştür. Madde-toplam korelasyon katsayılarının yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin, bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği göz önüne alındığında (Büyüköztürk, 2004), madde toplam korelasyon katsayılarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. KÖİDÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen tüm bulgular, bu ölçeğin öğrenciler açısından iletişim doyum düzeyini belirlemek amacıyla yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Öneriler

KÖİDÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgular çerçevesinde bazı önerilerde bulunulabilir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yürütüldüğü araştırma grubu üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla ölçeğin farklı örneklemeler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması yerinde olacaktır. Ölçeğin dilsel eşdeğerliğinin incelenmesine de ihtiyaç duyulmaktadır. İleride yapılacak çalışmalarda, test tekrar test yöntemiyle ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi önerilebilir. Bunun yanı sıra ölçeğin uyum geçerliğini belirlemek amacıyla öğrenci iletişim doyumunu ile diğer ilişkili kavramlar arasındaki bağlantılar; geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış başka ölçekler aracılığıyla incelenebilir.

KAYNAKÇA

- ARMAĞAN, A. (2014). Yalnızlık ve kişilerarası iletişim ilişkisi: Öğrenciler üzerinde bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(30), 27-43.
- AYDIN, A. R. (2009). Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde empati ve öğretmenlerin rol modeli üzerine. *Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, IX(4), 75-84.
- BAŞ, G. (2009). Okulda öğretmen-öğrenci ilişkileri. *Eğitim Dergisi*, 23, 1-17.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ERÖZKAN, A. (2009). Üniversite öğrencilerinin kişiler arası ilişki tarzları ve mizah tarzları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 26-66.

- GOODBOY, A. K., MARTİN, M. M., & BOLKAN, S. (2009). The development and validation of the Student Communication Satisfaction Scale. *Communication Education* 58(3), 372-396.
- HECHT, M. L. (1978). The conceptualization and measurement of interpersonal communication satisfaction. *Human Communication Research*, 4, 253-264.
- HU, L. T., & BENTLER, P. M. (1999). Cut-offcriteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- JÖRESKOG, K. G., & SORBOM, D. (1996). *LISREL 8 Reference Guide*, Lincolnwood IL: Scientific Software International.
- MARSH, H. W., BALLA, J. R., & MCDONALD, R. P. (1988). Goodness-of-fit indexes in confirmatory factor analysis: The effect of sample size. *Psychological Bulletin*, 103, 391-410.
- MARSH, H. W., & HOCEVAR, D. (1988). A new more powerful approach to multi trait-multi method analyses: Application of second-order confirmatory factor analysis. *Journal of Applied Psychology*, 73, 107-117.
- TABACHNICK, B. G., & FIDELL, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- TATAR, M. (2004). Etkili öğretmen. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(11), 1-12.
- TEZBAŞARAN, A. A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- TOLAN, Ö., & DUY, B. (2015). Kadın merkezlerine başvuran kadınlarda kişilerarası tarzlar, depresyon ve öznel iyi olma (Diyarbakır ili örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 390-414.
- TÜMKAYA, S., ÇELİK, M., & AYBEK, b. (2010). Ergenlerin kişilerarası ilişkilerini etkileyen sosyal yaşantı değişkenlerinin incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İlke)*, 24, 163-178.
- UZAMAZ, F. (2000). *Sosyal beceri eğitiminin ergenlerin kişilerarası ilişki düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- YILMAZ, K., & TOSUN, M. F. (2013). Öğretmenlerin eğitim inançları ile öğretmen öğrenci ilişkilerine yönelik görüşleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 205-218.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- AKIN, A. - YALNIZ, A.- KAZAZ, N., (2015). “Kısaltılmış Öğrenci İletişim Doyumu Ölçeği Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması / Turkish Version of Abbreviated Student Communication Satisfaction Scale: The Study of Validity and Reliability”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/11 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8096>, p. 17-24.